

ԳՊՀ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ԿԱԶՄԿՈՄԻՏԵԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ՀՐԱՆՈՒՇ ՀԱԿՈՔՅԱՆԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ԽՈՍՔԸ

Գավառի պետական համալսարանի սիրելի՛ պրոֆեսորներ, դասախոսներ, մագիստրոսներ, համաժողովի հարգարժան մասնակիցներ, համալսարանի կազմակերպած՝ Ղևոնդ Ալիշանի ծննդյան 200-ամյակին նվիրված գիտաժողովին մեր խնդրանքով սիրով համաձայնեց մասնակցել Վենետիկի Մխիթարյան Միաբանության քահանայապետական պատվիրակ, Թուրքիայի Հայ կաթողիկե եղեկեցու թեմի առաջնորդ գերապայծառ Տեր Լևոն արքեպիսկոպոս Զեքիյանը, որի հետ բախտ, պատիվ և հնարավորություն եմ ունեցել երկար տարիներ գործակցելու և այսօր կփորձեմ ձեզ ներկայացնել որոշ տեղեկություններ Սրբազանի անցած ուղու մասին:

Բառերս, իհարկե, անգոր են արտահայտելու երախտագիտության խորին զգացումս՝ ուղղված արքեպիսկոպոս Լևոն Զեքիյանին:

Սրբազան՝ հայր, շնորհակալություն Ձեզ, որ համաձայնեցիք մեր գիտաժողովում ներկայացնել Մխիթարյան հայր, տաղանդաշատ գիտնական ու հոգևորական, բանաստեղծ ու լեզվաբան, մանկավարժ ու աշխարհագրագետ Ղևոնդ Ալիշանի վաստակը:

Սրբազանը նախ և առաջ հայագետ է, փիլիսոփա, աստվածաբան, 1973 թվականից՝ Ստամբուլի համալսարանի դոկտոր, 1976 թվականից մինչև 2011 թվականը Վենետիկի պետական համալսարանի Հայոց լեզվի եւ գրականության դասախոս, ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի արտասահմանյան անդամ, 1992 թվականից՝ Վենետիկի ակադեմիայի անդամ, ապա 2005 թվականից՝ ակադեմիայի իսկական անդամ:

Սրբազան հայրը ծնվել է Կոստանդնուպոլսում, սովորել տեղի վարժարաններում, ապա Վենետիկի Մխիթարյան միաբանության Դպրեվանքում: Ուսումնատենչ երիտասարդը 1962 թվականին ավարտել է Հռոմի Պապական Գրիգորյան համալսարանի փիլիսոփայության ֆակուլտետը, ապա նույն համալսարանի աստվածաբանության ֆակուլտետը: 1966-68 թվականներին մասնագիտացել է արևելյան աստվածաբանության բնագավառում: Նա իր հարուստ գիտելիքները սիրով մատուցել, նվիրել է մեր աշակերտներին: 1968-74 թվականներին ուսուցչություն է արել Կ. Պոլսի Մխիթարյան և Կեդրոնական վարժարաններում, իսկ 1974 թվականից տեղափոխվել է Իտալիա և սկսել դասավանդել Վենետիկի Մուրատ-Ռափայելեան վարժարանում, ապա հինգ տարի ղեկավարել է այդ շատ պատվավոր կառույցը: 1981 թվականից Հայր Լևոնը Վենետիկի համալսարանում զբաղեցրել է Հայոց լեզվի և գրականության ամբիոնի վարիչի պաշտոնը: Հայր Զեքիյանը հինգ տարի անընդմեջ (1980-1985թթ.)

խմբագրել է Մխիթարյան միաբանության գանձերից մեկը՝ «Բազմավեպը», որը խմբագրել է նաև Ղևոնդ Ալիշանը:

Ի դեպ, ՀՀ սփյուռքի նախարարությունը Մխիթարյան միաբանության հետ Երևանում կազմակերպեց «Բազմավեպի» 175-ամյակին նվիրված գիտաժողով, որին մասնակցեցին Գավառի պետական համալսարանի դասախոսներ պարոնայք Վիկտոր Կատվայանը և Թաթուլ Ասոյանը:

Մինչև 2011 թվականը Վենետիկի Կա Ֆոսկարի համալսարանում Սրբազանը վարել է իր իսկ կողմից 1976 թվականին հիմնած հայագիտական դասընթացը, որի հիման վրա 1981 թվականին հիմնադրվել է ամբիոն, միաժամանակ այդ տարիներին (1988-2018թթ.) Հռոմի Արևելյան հայրապետական համալսարանում Հայ եկեղեցու պատմության եւ աստվածաբանության դասախոս է եղել:

Լևոն Սրբազանի գիտական աշխատանքները հիմնականում վերաբերում են փիլիսոփայությանը, հայոց պատմությանը, բանասիրությանը, մշակույթին, ազգային և կրոնական ինքնության հարցերին, հայ տեսահայեցողական և աստվածաբանական մտքին: Նրա ուսումնասիրության առարկան են եղել նաև Ներսես Շնորհալու, Գրիգոր Նարեկացու, Պետրոս Դուրյանի, Դանիել Վարուժանի և այլոց ստեղծագործությունները, անդրադարձել է հայ-վրացական մշակույթային կապերին, որը շատ հետաքրքիր է, և իհարկե, գրաբարի հոլովման համակարգին:

Սրբազանը հեղինակ է 200-ից ավել գիտական ուսումնասիրությունների, հոդվածների, տասնյակ թեմատիկ գրքերի: Արքեպիսկոպոս Լևոն Զեքիյանը, լինելով տիտանական հիշողության տեր անձնավորություն, բացի ժամանակակից հայերենից և գրաբարից, տիրապետում է ևս վեց լեզուների՝ թուրքերեն, իտալերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն, անգլերեն: Կարդում է նաև ռուսերեն:

Այժմ սիրով և մեծ հաճույքով խոսքը փոխանցում են Տեր Լևոն Արքեպիսկոպոս Զեքիյանին:

Սրբազան հայր, պատիվ ունենք լսելու Ձեր խորիմաստ խոսքը, ըմբռնելու Ձեր գիտական միտքն ու Ղևոնդ Ալիշանին նվիրված Ձեր մոտեցումները:

Շնորհակալություն:

INTRODUCTORY SPEECH OF THE CHAIRMAN OF GSU CONFERENCE ORGANIZING COMMITTEE HRANUSH HAKOBYAN

Dear Professors, Lecturers, Masters of Gavar State University! Distinguished participants of the conference!

At our request, the Pontifical Delegate of the Mekhitarist Congregation of Venice, the Primate of the Diocese of the Armenian Catholic Church in Turkey, His Eminence Archbishop Levon Zekiyian, kindly agreed to participate in the online conference dedicated to the 200th anniversary of birth of Ghevond Alishan, organized by Gavar State University.

His Holiness is an Armenologist, philosopher, theologian, Doctor of Istanbul University since 1973, Lecturer of Armenian Language and Literature at Venice State University from 1976 to 2011, Foreign Member of the RA National Academy of Sciences, Member of the Venice Academy since 1992, then full member of the Academy since 2005.

I would like to thank His Holiness and ask him to present Mekhitarist Father, a talented scientist and theologian, poet and linguist, pedagogue and geographer Ghevond Alishan.

ВСТУПИТЕЛЬНАЯ РЕЧЬ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ОРГАНИЗАЦИОННОГО КОМИТЕТА КОНФЕРЕНЦИИ ГГУ ГРАНУША АКОБЯНА

Уважаемые профессора, преподаватели, магистры Гаварского государственного университета! Уважаемые участники конференции!

По нашей просьбе Папский делегат Конгрегации Мхитаристов Венеции, Предстоятель епархии Армянской Католической Церкви в Турции, Его Высокопреосвященство Архиепископ Левон Зекиян любезно согласился принять участие в организованной университетом конференции, посвященной 200-летию Гевонда Алишана.

Его Святейшество Архиепископ Левон Зекиян - арменовед, философ, теолог, доктор университета Стамбул с 1973 года, преподаватель армянского языка и литературы в Венецианском государственном университете с 1976 по 2011 год, иностранный член Национальной академии наук РА, член Венецианской академии с 1992 года, затем 2005 года - действительный член академии.

Хочу поблагодарить Его Святейшество и прошу представить талантливого ученого и теолога, поэта и лингвиста, педагога и географа Гевонда Алишана.